

”KTP ger oss viktiga kontakter på högskolan”

KTP - Knowledge Transfer Partnerships är en samverkansform där akademi och näringsliv tillsammans genomför ett utvecklingsprojekt. Det kan handla om produktutveckling, marknadsutveckling, processutveckling och energieffektivisering. KTP finns i formerna KTP Energi Sverige, KTP Energi 2.0 och KTP Science.

Palladium, platina, rodium, rutenium och iridium är ädelmetaller som kan utvinna från restprodukter. Och just det sysselsätter idag cirka 35 personer på Arc Metal i Hofors som är Nordens största återvinnare av ädelmetaller från bilkatalysatorer.

Företaget har sedan september 2021 varit delaktiga i ett KTP Science-projekt med Högskolan i Gävle. Utvecklingsprojektet studeras ur ett forskningsperspektiv av en akademisk coach och ska också ha en tydlig koppling till ett forskningsområde på högskolan. Slutsatserna från projekten kan komma att leda till en vetenskaplig artikel.

KTP-teamet

Tobias Holmqvist från Sandviken som förra året tog examen från en fyraårig utbildning i maskinteknik på Högskolan Gävle är anställd som projektledare i projektet och Jan Akander som är lektor på Högskolan i Gävle verkar som akademisk coach med uppgiften att stötta Tobias och Arc Metal samt med uppgiften att skriva en vetenskaplig artikel från projektet.

Tobias och Jan har tillsammans med representanter från Arc Metal under drygt sex månader jobbat i ett utvecklingsprojekt.

– Projektet bygger på att utnyttja spillvärme från smältugnarna på företaget och sälja värmen vidare. Man gör det redan idag, men projektet går ut på att effektivisera det ännu mer, berättar Tobias.

Tobias roll i utvecklingsprojektet är att kartlägga ugnarnas kylsystem

Tobias Holmqvist och Johan Björklund i fabriken på Arc Metal.

och det genom att samla in data på hur temperaturer i ugnen och i vattnet varierar under en smältcykel. Rådatan används sedan till att göra grafer och för att analysera hur processen ska optimeras. Målet är att kunna maximera försäljning av spillvärmerna till fjärrvärme.

Johan Björklund är forskningschef på Arc Metal och den som från företagets sida ansvarar för projektet och den som jobbat närmast Tobias.

– Utöver att utveckla oss genom KTP så gick vi in i projektet för att stärka våra band till akademien. Jag tror det är bra för både dem och oss. Annars hamnar man lätt i sin egen lilla bubbla utan input utifrån. Vi fick upp ögonen för KTP genom ett annat företag som haft ett liknande projekt. För oss är det svårt att hitta rätt kompetens på vissa nyckelpositioner, säger han.

Utmaningar på vägen

Projektet har löpt på bra. Men en del hinder har dykt upp på vägen. Av olika anledningar har temperaturer och annan data inte gått att samla in automatiskt. I stället så har Tobias suttit många timmar och manuellt mätt och skrivit ned all data.

– Vissa dagar har jag suttit sex till åtta timmar och samlat in. Det har varit lite kämpigt, men jag har fått bra kontakt med de i produktionen under tiden. Så det

har varit ett bra sätt att komma in i företaget, berättar han.

Jan Akander håller med och tillägger att projekttiden varit lite i kortaste laget, inte minst på grund av att det är ett Science-projekt.

– Ska man skriva en vetenskaplig artikel så behöver man egentligen ett års forskning. Nu är dock tanken att arbetet ska fortsätta även fast projekttiden snart är slut och då kan vi fortsätta forska. Och får vi då resultat vi hoppas på så blir det en artikel.

Jan Akander, akademisk coach vid Högskolan i Gävle.

Gick inte att tacka nej

Och visst kommer samverkan kring energieffektiviseringen fortgå. Tobias har erbjudits och tackat ja till en fast tjänst på företaget. Han kommer fortsätta arbeta med utvinningen av energi ur smältugnarna och dessutom med mer konstruktionsinriktade uppgifter. Bland annat ska han göra ritningen till en ny miniatyrgn som ska användas för fortsatta experiment.

– Man kan inte tacka nej till ett såhär spännande jobb. Att jag som helt ny ingenjör få vara på ett företag som är så långt fram i utvecklingen. Det är häftigt att det är ett litet och okänt företag som har exklusiva kunder i till exempel Europa, USA och Asien, säger Tobias.

Jan nickar instämmande och fortsätter.

– Tänk att vi har sådana här specialistföretag i Hofors. Som sitter och tar emot beställningar från hela världen tack vare deras specialistkompetens.

Alla vinner på samverkan

KTP-modellen har på nationell nivå lyfts fram som en av Sveriges mest intressanta samverkansmodeller. Tobias och Johan förklarar varför de tycker att modellen är så bra.

– På alla plan är det helt suveränt. Alla parter vinner på det. Jag vinner på det för att jag kommer ut i arbetslivet. Skolan vinner på det för att de får mer kontakter för exempelvis exjobb eller forskningsplatser och företaget får chans att testa en ny ingenjör, säger Tobias.

– Jag tycker det är jättebra, vi får en kunnig person till oss och samtidigt viktiga kontakter från högskolan. Jag tror det är viktigt för både högskolan och oss så att det inte blir för navelskådande, fyller Johan i.

Att samverkan mellan Arc Metal och Högskolan i Gävle kommer att fortsätta ser samtliga i projektet som en självklarhet.

– Den här tiden har varit förberedande för det som ska eller kan komma. Det fina med KTP är att det inte bara handlar om här och nu utan om en långvarig samverkan mellan akademien och det omgivande samhället, avslutar Jan.

MER INFORMATION: hig.se/ktp

Joakim Helmbrant
Tel: 026 - 64 89 05
joakim.helmbrant@hig.se